

Womhaj Bóh!

Cyklo 6
10. feb.

Lětnik 5.
1895.

Serbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy kobotu w Smolerjez knihičiszczeru w Budyschinje a so tam dostacž so schtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Njedzela Septuagesima.

1 Kor. 10, 12: „Komuž so sda, so steji, tón so hladaj, so njepanje.“

Kaž w tymle schpruchu, tak napomina naš hušto šwjate pišmo na najkhuťnišce waschnje psched wonjero-dženjom a skomdženjom teho, sčtož dušchow sbožnosć nastupa. Džerž, sčtož masch, praji tón Knjes kam kóždemu, mjenujzhy wěru a bohobojasnosć, a sako: Wojujezje wo to, so bysčezje psches te czěbne wrota nuts schli (Lut. 13, 14); wachujezje a modlczje so, so bysčezje do spytowanja njepangli; pschetož Duch je hotowy, ale czěło je flabe (Mark. 14. 38). Těho runja napomina naš Boži Duch psches japoschtolow hušto a khuťnje, so bychmy rosomnje kłodžili jako czi mudri a niz jako czi njemudri (Ef. 5, 15), a so bychmy derje hladali, so njebychmy wot wěry a bohobojasnosćje wotpangli. Wschaf je jara trjeba, tak napominacz, pschetož to je snate, tak jebata a njewobstajna je nascha šamšna wutroba a tak lohko so wona k stemu, na kotrež je šama schilena, wobreczczj a sawjescz da. Wěmy, so w naš, to je w našchim czěle niczjo dobrego njebydli, ale hrěch; duž móže so lohko skladnosć namafacz, kotraž so skazenej wutrobje lubi a psches kotruž so sawjescz da, so swoli do hrěcha a czělnym žadoszczam šluzi, kotrež pscheczjwo dušchi wojuja. K temu pschińdže, so satan niz jenož jako rujazy law wokolo kłodži a pyta, kotrychž by pózreł, ale so so wón druhdy tež do šwětkeho jandžela pscheměni a se sčaczom lubosć a pscheczelnosć pyta, so mohł naš wot puczja bohobojosćje wotwjescz; wón njelaka kóždy czaš po czmje, ale wuzjwa šnano tež bludniczku a wopacžne

šwětke, so by puczowarjow wot praweho puczja do lužow sawjedł. K temu pomha tež šwět po wschej móžnosći. Wón frudži, hani a pschesczěha bohobojasne wutroby; wón so k nim lišczji, jim pscheczelnosć posticža a khwali jim schěroki pucz po kotrymž wjele tyšaz kłodži, tak so njemóža hinať hacž psches šwjateho Ducha šylne a wošebite podpjeranje tajke pscheczelnosće njepscheczelnosć a pschekłodczeny jěd pšnacž a šaprewacz. Duž ma wěrzaza dušcha stajnje wojowacz a jej je pschi tym czim wjazhy wobhladnivosćje a kędžblivosćje trjeba, dokelž dušcha hižo psches te hrěchi, kotrež ma šwět sa male, wulku schkodu czěpji. S wjele maľnych křejptow budže wulka woda a s maleje rany nastanje hušto šmjertna rana a njesahojomna schkoda. To dajczje nam pschczo wopomnicž a s najwjetschej starosćju sa tym stacz, so bychmy Božu wolu dokonjeli a ju tež ani w najmjensich wězach njepschestupili. Wěrzaza dušcha wachuje, hlada, s wotkal strach pschińdže a wobarnuje Knjesowe šłowo so njeby pscheczjwo njemu šhrěschila. Wona wě, so dyrbi wschudžom a kóždy czaš psched jeho na škwjećischimaj woczomaj kłodžicz, tak njedyrbjala wona tcho dla so hladacz?

Lódnikowe wóczko je na kompaš, džěsczowe wóczko na nanowe wobliczjo a bohobojasne dušche na Bože šłowo a na Božu wolu šložene. So by wona jcho šłowo šahowala a po jcho woli žjwa byla, to je jcho najnutnišce žadanje. Duž ma so jeje modlitwa tak: Pokaž mi, Knjeze, twój pucz, so bych kłodžil w twojej wěrnosći. Sdžerž moju wutrobu pschi tym jenyym, so bych so twojeho mjena bojať. Šamjen.

Thirsa, abo wabjaza mój kšhija.

(Skónczenje.)

Nětko nan polnje wotuča, kłaby hiščeže ale widomnje pošlunjeny. Thirsa ƚo pšhecželuje na njeho pošmewkowašche a praji, jecho sa ruku pšhijawšchi: Bohu budž džak sa jecho hnadu: Hnadu? Ach, Thirsa, sa mnje žana hnada njeje! — Senož čzišche, luby nano! — wotmolwi Thirsa trošchtujo — njerěčž nětko wotym. Anjes doktor je poručil, ƚo dyrbišch ƚo čzišche jadžeržecž. Nan kšwilu mjelčesche, by pak w tym pak na Thirsu pak horje štyšknje pohladował. Potom pak wón wurafy: ja šym šhubjenu, ja šym šhubjenu. Thirsa jecho na hnadu Boha iŕraelskeho potasa. — Se dha hiščeže hnada sa mnje? ƚo wón w hlubokim duchownym štyšku woprašča. Thirsa, ƚo poštrožiwšchi na tutym praščenju, njeda jemu žaneho wotmolwjenja, ale napominašche jecho jenož k směrnošči. Wón pak čzyšche runje wotmolwjenje na šwoje praščenje mēčž. Wona rēcžesche k njemu wo tym, kiž je pšhischol, hrěšchnikow šbóžnych čzinicž, — potasa jecho na te jehnjo Bože, kotrež šwěta hrěchi nježe a rjekny: ach, ƚo by ty jeno wēricž mohł do teho kšhizowaneho! — O! njepraj mi wo tym niežo! teho šym tak hanil a jakłak, tón mje njerodži, wotmolwi wón, štyšknje ruzy lamajo. Thirsa jecho dopomni na modlenie kšhizowaneho ja jecho mordarjow: Wótče, wodaj jim, pšchetož woti njejedža, šchto čzinja! Wona powjedajšche jemu wo Saulu, hanjenju a pšheščehanju Anjesoweje gmejny. Wona jecho prošesche, ƚo by ƚy jenož šhrobje šwaził sa nim wolacž: Jesu, ty šyno Dawitowy, šmil ƚo nade mnu! Nan bēšche ƚo k ščēnje wobrocžil. Thirsa ƚo čzišche sa njecho modlesche. Wona mēšesche to čzucž, ƚo je sa nana nětko prawa hodžina pšhischla. Wukłacž šebi wona jecho pšchemējenje njemōšesche, njemōšlesche pak šebi tež dale sa tym, ale wješelesche ƚo wutrobnje na Anjesowym škutku, kotryž mēšesche tu pšched woczomaj.

Šchto ƚo jej tu šlyšhecž dasche? Š pošbēhnjenymaj rukomaj počža nan wolacž: Jesu, ty šyno Dawitowy, šmil ƚo nade mnu! Tu přeni krōčž to njeno, na kotrymž wšchitka šbóžnošč leži, pšches jecho hubje pšhindhje. Š kajkim hnučžom Thirsa to šlyšesche, to ƚo njemōže wuprajicž. Wona padže pšchi nanowym ložu na šwojej kolenje a jejne džakowanie ƚo smēšča k nanowym wolanjom. Š nješjebach bē wješele na hrěšniku, kiž bē šhubjenu byl a bē nětko wot šbóžnika hrěšchnikow namakany.

Nětko bēšche ƚo k nanom pšchelamało. Wón bu roklamany wo hnadu prošchazy hrěšnik, kiž w krwi wēčžneho šluba šjednanje pytašche a ƚo nadžijesche, ƚo tež namacaj, njech je tež hakle w přenim šhadženju wēry. Thirsa podawašche jemu, tak derje hacž rošymjesche, ewangelij wo hnadže Božej w tym, kiž bu sa naš poklecž, ƚo by naš wot poklecža wumohl.

Najajtra pšhindhje na knjeni šaraktu list wot Thirny, a wōš po knjesa šararja. Š kježe štejesche:

„Modlcze ƚo ƚo mnu pšched džiwnej hnadu Anjesowej! Našch nan šebi wutrobnje žada, k knjesom šararjom rēcžecž a je tu wōš po njecho pošłak. Pšhijwjestaj ƚo šem tak rucže hacž mōžno. Moja wutroba šebi žada po šwērnej pšhecželnižy, ƚo bych ƚo k njej wješeliła na džiwach hnady.“

Bōrny šedžeshtaj šararjež čłowjekaj w wosu. Š čziškim modlenjom bēšhtaj ƚo wonaj na tuto šēndženje pšhichotowaloj. Duž wōš jašta a Thirsa pšhecželnižu wutrobnje poštrowi. Wona jimaj wupowjeda, šchto je ƚo štalo. Nan bē nawjecžor něšchto wjazny mēra namakal, bē pak pšchezo hiščeže tak štyškn, ƚo sa njecho žana hnada wjazny njeje. Namo bē wón Thirny kiž pšchi jecho ložu šedžesche, rjekł: Šchtoha mēnišch? Hacž by pobožny šarar, twbj pšhecžel k mni pšhischol, hdyž bych k njemu pošłak. Thirsa bē to sa dobre špōšnala a bjes šomdženja do mēšta pošłala. Nan bu jara hnuty, jako Thirsa duchowneho k jecho ložej wjedžesche. Ale rošrēcžowanie bu bohacže žohnowane. Šwērnemu šlužobnikaj šłowa wot kšhija bē wjele mudrošče a hnady date, kajtaž bē tudy tež nušna, a tón Anjes ƚo k šwojemu šłowu pošna. Wošebje žohnowašche tón Anjes tu modlitwu, k kotrejž šarar tuto přenje rošrēcžowanie wobšamtny. Pšchi džēlenju dyrbesche wón šlubicž, wšchēdnje, je-li mōžno, šwōj wopyt wobnowicž.

Našch štary šraelski dyrbesche tež čzežke bēdženje pšhečž; škōncžnje pak tež jemu šlōnzo prawdošče šhadžesche. Wón ƚo k wješelošči wēry a k trošchtej hrěchowodacža pšhecžiščesča. Šararjowe wopyty, pšchi kotrychž jecho jecho mandželsta k wjetšča pšchewodžesche, buchju bōrny k wopomnjecžu Božeho šłowa naložene. Pšches to bēšhtaj nan a džowka bliže w prawdže k šbóžnošči

rošwucženaj. Wona bēšhtaj mōžnje natwarjenaj w šwojej wēry. Wošebje šficešche štaremu nanaj wobhonjowanie w šwjatnym pišmje, přjōdčžitane Štareho Štestamenta a w šwētle Noweho mōžne pošlunjenje.

Dokelž nanowe wotšhorjenje nětko tež wješele šhwatašche, bēchu sa Thirny lubošne dny pšhischle, kajtež njebē ženje šnala. Nan bē jej se šmjercže šašo daty a wona nanaj. Šajki šwjast šjenocžesche nětko jeju wutrobje. Šusto, hdyž bēšhtaj ƚo hromadže modliłoj abo w wutrobnym rošrēcžowanju šhodžiloj, byšhtaj na njebočžicžku macž špomniłoj, kiž jimaj nětko čzim bōle pobrachowašche. Šas powjedajšche nan džowzy tež, kak je ƚo pšchi macžernej šmjercži mēlo. Pošlednju nōž je wjele w bludže rēcžala wo šwojej mašanej drašče a šwojimaj mašanymaj rukomaj a potom: Thirsa je šchule pšhischedšchi špēwa: Ša krej Šesom Škšrysta, teho Ššyna Božeho, wucžišči naš wot wšchitkeho hrěcha. Nanej je to jara napšhecžiwne bylo, wošebje, dokelž je macž hušto šašo tak prajila. Wón wuhna teho dla wšchitlich wot jejneho loža a špēwašche židowške modlitwy nad šwējazej. Na to bē macž do hlubokeho španja panyla, pšched šmjercžu pak hiščeže ras wōčžko wocziniła a, na šwojeho muža pohladnywšchi k wurafom prajila: Ša krej Šesom Škšrysta, teho Ššyna Božeho, wucžišči naš wot wšchitkeho hrěcha; a k tym bē wumrjela. Šo bē wobēmaj lubošny trošcht, k tuteho wušnacža škutk Božej potajneje hnady pošnacž. Ššymjo žiweho Božeho šłowa bē ƚo pšches džēčžowy rt do macžernej wutroby donješlo a šhadžesche nětko pšchi macžernej šmjercži. — Šak šandže něšchto njeđzel, nanej bu štomowēž šašo data, wón mōžesche šašo šwojeho powołanja hladacž. Še šwojim wrōčženjom do mēšta pak čzyšche wón šjawne wušnacže k temu Anjesaj Škšrytušej šjenocžicž. Šo wjedže naš hiščeže ras do Božeho doma w pšchedmēšče. Šulki lud je w nim šhromadženy. Na šhorje kšchitaj Thirsa a jejny nan, ƚo byšchtej šwjatu kšchēnizu doštaloj. Duchowny bē přēdował k teho šłowa: Šeho krej pšhindh na naš a na našche džēčži! Thirsa pak ƚo nětk šlyšchi jenož jako šłowo žohnowanja. Wobaj šwoju wēru wješele pšched Bohom a pšched kšchēčžijanskej gmejnu wušnajetaj a doštanjetaj w kšchēčženižy Bože wobšwēdčēnje šhonjeneje hnady. Nan došta mjeno Šan, džowka mjeno Šarja. Šonaj šhodžitaj w Anjesu jako žiwaj šwēdkaj mozy teho šłowa wot kšhija a jeju šwalba je: Ša šym k Škšrytuškom kšhizowany. Ša šym pak tola živy, niz pak ja, ale Škšrytuš je živy we mni; a šchtož nětk živy šym w čžele, to šym živy w mēry do teho Ššyna Božeho, kiž mje je lubował a ƚo šam sa mnje dal. Šal. 2, 19. 20.

Wērnoscž biblije, šakitana pšhecžiwno jeje njepšhecželam.

Kak ƚo šraelski lud po něčim pod Božim wōdženjom rošwima?

(Wotracžowanie.)

Šjewjenje Bože w štarym šlubje.

Wly podamy njepšhecželste wuprajenje, k kotrymž ƚo pšched něšchto čžašom škutkowanie profetow wopiša: „Na napominanje šwojich profetow, štarych kaž nowych, kotriž šebi pošpšchenje žiwjenja wot nich žadachu, tón njekničžomny lud njepošłuchasche, ale pšheščēžasche a čžwilowasche jich.“

Wly k teho to sa wēšte ščēhujemy, ƚo čzi njepšhecželjo pšhecžiwno wopšhijecžu a wērnoscži tutych pišmow štareho šluba, Šesajawnych a Šeremijawnych to najmjēnišche prajicž njemōža, ale ƚo dyrbja šami tutych muži čžesčicž. Bože šłowo je jow tajke jašne a mōžne, to trjebašch jeno bibliju wocziničž a čžitacž a ty pošnajesch, ƚo je tu prawa nabožina namacaj. Čžitaj Šej. 1 abo Šej. 40 abo Šer. 31.

Šo šu tajke knihi je šwojej wyšokej, duchownej wēru do Boha, se šwojej šwjatej šhutnošču, je šwojej njepšchemējenaj lubošču k wumōženju luda a ƚo šu te knihi bjes dwēla w židowškim ludu nastale, je džiw, kotryž ničtō njerosjašni, kiž do šjewjenja Božeho njewēri. Š wotkal maja to čzi mužwo? Njepšhecželjo praja: wot Šabylonškich a Šeršiškich. Šola w pišmach tutych judow ani podomneho njenamakasch, ale šame pšhibōštwō. Duž dyrbi ƚo njepšhecželam šašo wotmolwicž: Šeršišy a Šabylonšy dyrbjeli židam tu wēru do Boha dacž, kotruž tucži pohanjō, kaž mōže ƚo dopokajacž, šami mēli nješku.

Pšchede wšchēš pak: jeli ƚo maja tamni profetojo prawo, ƚo dyrbi ƚo šwaricž na „njekničžomny lud“, kotryž na profetow nje

poslušajšče, čezho dla woni žani na tón hlóš profetow nje-
poslušajaja? Woni žu najmóžnišči žwědkojo wo Xhrystužu?

Naspomnicž hiščeze chzemy, so njepšheczeljo bjes druhimi
profetami wošebje Hošeu a Zoela pšchimaja, dokelž mataj wonaj
mješniški jakoń ja wažny, wo kotrymž žo posdžišcho porěczy. Wo
profecze Zonafu S. praji: „Sestajenje maleho pomjedańčka nje-
fhmane njeje, myšliczka je žyle dušchna: wobrocenje, niz sanicjenje
hrěšchnika je jakožna myšl. Tak jeshadža pšches wobrocenje
wot dotalnego pucza Zonafej, kaž tež městu Ninive sbože.“ Wěh
tute žłowa jow štajimy, dokelž runje Zonafowe knihi žo najbóle
wot njepšheczelškeje strony pšchimaja, w tych žłowach pak žo S.
móžue a nabožinske myšle tutych knihow wot pšhecziwnika prawje
pšchisobnaju.

Alle hiščeze i jeneje pšchicziwy žu nam profetiške knihi wažne.
Pšhecziwnicy praja: Abraham, Izaak, Esau, Wójsaf atd. nješžu
ženje živi byli. Profetoyo pak w žwojich knihach na nich wróczy
pokafaju: Zesajaf njenuje hušto Zafuba, Abrahama a Moacha.
Hošea špomina na Zafubowy narod, na jeho bėdjenje w modlenju
a jeho čėkanje do Strysteje, št. 12, na wuczeńjenje i Egiptowškeje,
št. 11, 1. 12, 14, na Hadamowy hrěch 6, 7. Amos, „prėni
židowski špišaczel“, kaž S. jeho njenuje, rėczy wo wuczeńjenju
i Egiptowškeje 3, 1, wo Esawowym smyšlenju, wo wobhońerjach,
wo městomaj Sodom a Gomorcha 4, 11. Wicha njenuje Wójsafa
a Narona 6, 4, špomina tež na wuczeńjenje i Egiptowškeje atd.
S krotka, hdy bychy druhe powjeicze biblije woprawdze tak malo
wėry hódne byle, kaž tamni praja, tute žwědčenja profetow
wostanu, kiž nam pokafa, tak bėšche žyly lud je starymi podawkami
žnaty, pšchetož k žamemu wukładowanju kaž wo nēcim žyle
žnatym, ichtož kóžde dźeczo w žylym ludu wjedzešche, profetoyo
pšchi škladnošcy w žwojich přėdowanjach wo tutych historijach
porěczy.

Alle wulki porok njepšheczeljo profetam tola cziwa, my žmy
jón hižo žlyšcheli. Eso praji: Woni žu žyle podarmo přėdowali
a ničzo njedokonyli. Tak šozialdemokrata Bebel praji: „Přėdowanje
hódneho žiwjenja je pola knježaznych pšchezo jara malo pomhala
a do wěcnošcy ničzo pomhacž njebudze.“ Tajke žame přėdowanja,
tak ma cžłowjek živy bycž, to ničzo njepomha, pšchetož žiwjenje
bjes wėry je morwa, prošta a žłaba wėz. Alle wėryžaje přėdowanje
k pokucze je pšchezo a tež w cžafu profetow dobre plody nješlo.
Nimo wšchelakeho drugeho wušpěcha (pšchi 2 Sam. 12. Žef. 36—
39 a d.) je móžny wuškutk žawny pošnacž: „So ižraelški lud
w žydomžefacžlėtnym jaštwe žo žyle nješhubi, ja to ma žo
wyšche Boha žwojim profetam džakowacž.“ Čitaj wo nušy jaštwa
Žef. 52, wo napominanju k pokucze pšches profetow a wo móžnym
troščeze w šrudnym kherluchju Šr. kherl. 3, 22—42.; wo nadžiji
Žef. 40: Trošchtujcze, trošchtujcze mój lud. Kaž bėšche reformazija
bjes Luthera njemóžna a žadny cžłowjek i prawom prajicž
njemóže, so je tón profeta bjes wušpěcha přėdował, runjež je wón
hacž do žwojeho kónza wjele na bjesbóžnošcy a njedžakownošcy
luda škoržil, by ižraelški lud bjes profetow hubjenje jahinyl a
nihdy žo njewróczył. Kaž pak je duchowny dobytk reformazije na
wšchitke pšchichodne lėštottetki wostal, — runjež je dženža hiščeze
wjele njewėry a pšchiswėry, — tak je pšches profetow žyle žiwjenje
ižraelškeho luda dobre jadro dostało.

(Wofracžowanje.)

Wšchelake i bliska a i daloka.

Šchtož žu lubi cžitarjo žnawo druhdy žlyšcheli wo wutrobny
huwjazym šrudnym podawku na morju, podawamy jón tu je žłowami
Serbskich Nowin:

Wulke kóžne nješbože je žo na morju 47 mil daloko wot
jendželškeho raiškeho mbrškeho brjoha 30. januara štało. Špěšchna
parna kóž „Zobjo“, towaštwwu polnóžno-nėmškemu Wloydej žlyšchaza
je do jendželškeje kóžje „Grathie“ šrajšla a žo bóršy po tym na
morjowe dno ponurila. Na „Zobju“ bė 240 pucžowarjow a 160
mužštwow, po tajkim hromadze 400 wošobow. S nich je žo pječa
jenož 20 wošobow wukhowala, wšchitzy drusy žu žo tepili. Kóž
„Grathie“ je žo pšchi šraženju teho runja czežko wobšchodžila a
žo nurjo do Rotterdama wukhowala. Wo nješbožu žo pšche:
Špěšchna parna kóž „Zobjo“ bė 29. januara i Bremerhavena wot-
jėla. Žėšba bė do 6 hodžin 30. januara bjes pšchetorhujenja byla.
Potom žo šatraschny wichor šbėže, žołny žo wėže wyšoko šbėhachu
a „Zobjo“ wokoło funtachu, jako šchleńčanu kulu. Šnanje bė
cžėmne. Dny a dny bėchu žwėzy druhich kóžow widžecž. Zobjo
i šhwilemi rakety wušėli, so by druhim kóžam powjeicž wo žwojey

bliskošcy dalo. W 6 hodžinach muž na wuhladze widžesche, so žo
jena parna kóž bliži. Dalsche rakety žo wušėlichu, na kotrež pak
žuša parna kóž njekedžbowajšche, ale dale napsheczo „Zobju“
jėdžesche. Potom bė šatraschny wrješkot žlyšchecž, i wulkej džėru,
na boku kóžje wuraženej žo žołny nuts lijachu a mašchinownju ja
někotre wokomiki pčėrjechu. Nješbožowna kóž žo pčėza hnydom
nuricž. Pucžowarjo, kotryž škoro wšchitzy špachu, dokelž dla wulkeje
šmyh nihto na lubi wutracž njemóžesche, žo žmjercž wuštróžawšchi
na lubju cžišchězachu. Šodarmo žo offizėrojo přėzowachu, do nje-
žmėrneje mješchazy porjad pšchinječž.

Šedyn i wukhowaných, pucžowat Hofmann, nješbože takle
wopišowajšche:

Dwaj cžołmaj žo i kóžje na wodu pušchėžičhtaj, i kotrejuž žo
jedyn hnydom ponuri; i pucžowarjow tehole cžołma žo jenož
knježna Šana Wóčerez do jeneho drugeho cžołma wukhowa. Ša
20 mjėnšchinow, mjes tym, so žo žony a džėczy do cžołmow šadžachu,
žo „Zobjo“ ponuri. Wukhowanski cžołm i 20 wukhowanymi žo
i wėtrom 6 hodžin dolho tam a žem honješche a žo škóncžnje wot
rybafškeho cžołma „Wildflowera“ k brjohej pšchinješe.

Hofmann i Granta Šslanda w Nebraska w polnóžnej Amerizy,
kotryž bė šchtyri mēšazy pola pšchiswšnych w Němzach na wopšcy
był, žo do Ameriki wróczy wješesche. Šeho žona a jeho žnyk,
kotrajž štaj žo pšchi nješbožu tepiloj, jeho pšchewodžechtaj. Dopišo-
warjej jendželškich nowin „Central News“ wón powjedajšche:

„Štejach w cžołmje a žwojeho žyna w ruzy džeržach, žo
přėžujo, so bych žwojey žony do cžołma pomhal, hdyž kapitan pšchi-
kafa, so dyrbja žo žony a džėczy na druhu štronu kóžje pšchenešcy.
Na to jeho matrošoyo i cžołma wuczežechu a žo na městnje jeho
žyna a mandželškeje žyžechu. Tónle cžołm žo lėdma štracha šminu,
so jeho jedyn kóžžiny ščėžor rošbi, kotryž bė žo pšchi šraženju
wobeju kóžow wotlamal. Powjajšy, ja kotrež bė cžołm pšchiswajšany,
bėchu twjerde šmjėršnjene jako kamjeń, a matrošoyo dyrbjachu žekere
nalóžicž, so bychy je rošrubali.

Wo nowšchich powješcyach buchy hiščeze i Šendželškeho brjoha
kóžje k pytauju tajkich wupóžlane, kiž bėchu žo žnawo wukhowali.
Tola njebė ničzo namafacž; tež žane powoštanski potepjeneje kóžje
njebėchu widžecž. Winu na tym nješbožu ma po dotalnych pšche-
pytamach jendželški kapitan kóžje „Grathie“. Tón je po wopacžnym
pucžu pšchi kóžži „Zobjo“ nimo jėdž chžyl. Šacž je wėro, so wón,
kaž wón praji, wo wołanju nješbožownych ničzo žlyšchal njeje a
so móžesche wón wėricž, so žo njeje žane nješbože štało, to pšche-
pytanje wujajni. Wobžarujomne wopory njemóža žo pšches to
wožiwicž. Tola žo wšchudžom hižo woporliwe ruki wotewrja, so
bychy šawoštajenym, wošebje žwóžbam kóžžnikow, kiž žu wo žiwjenje
pšchichli, pomhali. — Najmjetšchu kšwalbu šažluži tež šprawny
kapitan potepjeneho „Zobja“. Wón rėtajšche i Goessel a bė Šchlešny-
ški. Šacž do pošlednjeho wokomiknjenja je wón na žwojim mješcy
wostal, hacž žołny jeho precž toržechu.

Šhėžor je pšched dlėšchim cžafom, so by šhudym tkalžam
w Šchlešnyškej i nušy trošchtu wupomhal, wjetšchu šumu pjenjes
i poštajenjom daril, so bychy žo wone na rošwucenje w tkacžu a
na polėpšchenje krošnow nalóžile. Dokelž je žo i tym dobry wu-
špėch dozpił, je šhėžor ja tón žamy šamer i nowa 45 000 hriwnow
daril.

S Ruškeje pšchidžcy powješcy wo žmjerczi štareho ministra
i Šierša. Šiers je jako wodžer šwonkownych nalėžnošcyow žwojim
knježerjam žwėru žlyžil. Wón bė i wutrobu pšheczel němškeho
šhėžorstwa, byrujež dyrbjesche napošledku pšched Franzowšam pšche-
cželenym hawtowanjom w Šėtrohrodze zofacž.

Ruški šhėžor je napshecziwo wšchelakim nadžijam, so ruške
žamoknježestwo wotštroni a žwojemu ludu wjetšchu žwobodnošcy
da, wobkručil, so pšchi starym žamoknježenju wostanje a so je to
ja Rušku najlepšche knježenje. Tola je widžecž, so wón po tej
krutošcy, i kotrež je jeho nan knježil, njeknježi, a žo přėžuje,
wšchė žawne njeprawdowesze wotštronicž.

Budžcy poddani.

W šandžemym lėštottku, jako bė wšchudze hiščeze robota, wša
ryčėrčublet jenicžku džowku muža i lėpšchich wobštejnošcyow, kotryž
bė pak temu knjesej pšchisžlužny, k wobštaranju najmžšchich žlyžbow
do žwojeho domu. Šodarmo šrudnej šarškej temu knjesej wulku
licžbu pjenjes pošćiczechtaj, hdy by jeju džėczy wot tych krutych
pšchisžlužnošcyow wotwajšal. Temu knjesej pak bėšche wjazy wo
šdžerjenje žwojich štarych prawow, hacž wo rjane pjenjesy.

Wbohej staršchej dyrbjeschtaj so do wyschšcheje wole namafacz. S horzymi fylsami Marja frutu fluzbu nastupi a prëni czaš i czežkej tychnošczu so bëdžesche. Wona bëšche wot domu zple hinasche, lëpsche žiwjenje swuczëna, pschetoz jejnej samožitej staršchej bëšchtej ju starošczëwje woczahnylej. Duž njechajšche hrube džëlo, fruty porjad a hnadna jëcz holzy jëšloddžic. Zako pak jedyn džëc tón knjes wobhu holzu maleho pschëladanja dla jara nashwari a tež pokhošta, wona to dlëje njjesëz njemôžesche — wona czešny.

„Maczi, nano!“ sawola wona, jako domoj pschindže a so džiwazymaj staršchimaj do jstwy stupi, „ja njemôžach dlëje wutracz. Za pola waju woštanu a žana hwëtna möz mjë wjazy na ryczer-kublo njepschijnjeshe. Za chzu so šhowacz, so mjë ničto nje-namafa.“

Bohabyasna macz, mësto teho, so by so na džowzyny domojwroczenju hwëšëliła, praji khtunje: „Mojë džëczë, to so nje-štan, so dyrbjałoj mój -tebi pomoznaj bycz, pschecziwo Božim kafujam hrëšëic. Njewëšch ty, so pišane šteji: „Kôždy budž poddany tej wyschnošëzi, kotraž möz nad nim ma. Pschetoz žana wyschnošëz njeje khibu wot Boha“ (Rom. 13, 1). Njjeje nam tež wysche teho 1. Pëtr. 2, 18 šjawnje prajene: „Wy wotroczy (so wë tež džowki) budžëzë poddani waschim knježim se wšchej bojošëzu, niz jëno dobrym a mërnym, ale tež šym“ —? Šo tajkim niz jëno dobroczëwym ale tež wobožnym knježim dyrbinu poddani bycz! Šój, pój, khwatajzy chzemy k twojim knježim hieč, so bychu widželi, so je nam i nashim kšëšëcijanštvom šwjata khtunošëz, a so my Bohu wopravdže ani jëno i nashimaj hubomaj fluzim.“

Placzo pošluchasche Marja na rošomnu rëcz šwojeje maczerje, ale jako pobožna a pošluchna džowka njewëri šëbi ničë napšecziwo prajicž a so šrudna hotowasche šobu hieč. Duzy po puczu troštowasche a napominasche ju macz a ju k temu dowjedže, so pschilubi pschichodnje ponižna a šwólniwa šwojemu knještvu fluzicž ani šëbi wjazy na cžëkanje myšlicž.

Šejny knjes šo mało njedžiwasche jako cžëknjena džowka - se šwojeje maczerju dobrowólne šašo pschindže a so šajo wo wodacze prošesche.

Zako bëšche šëbi wón wot Marje dał dopowjedacz a wona pod wjele fylsami wo napominanjach šwojeje maczerje rëczesche, šo wón nanajbôle džiwasche nad bohabyošëzu a šprawnošëzu wšchëdneje žony. Šnuty hladašche na macz a džowku a škônczije praji: „Ša šo wutrobne wješëlu nad waschim hwërnym wob-këdžbowanjom wobšëjazeho prawa a jako šamjo mojeho pschi-pšnacža Marji niz jënož kšostanje špušëczu, ale dam jej tež wot nëtku ša wšchôn pschichod šwobodnošëz wot wšcheje robocžanšteje fluzby.“

Šchtó dowopišche wješële wobšwëzeneju! Š džaknyimi fylsami knjesej ruku macšeschtej a potom wješëlej domoj cžëknjeschtej.

Woczincze wofna!

Šdyž wošëbje pola khudšich ludži a w šymškim czašu do jstwy šastupišch, w kotrejž khori leža, mohł pschëd tužnym; hubje-nym powëtrom, kiž je tam nutsach, won cžëknječ. Š hdyž šo praschëšch: „Čëho dla wofna njewocžinicze, so mohł cžëštwy powëtr nuts pschincž?“ wotmolwjenje doštanjesch: „Wy šmy wješëli, hdyž je čzoplo; drjewo a wuhlo šu drohe, my njemôžemy rjanëj čzoplocze š wofnom won pušëčicž dacž. Zako junu w hodow-nym czašu khoru wopytach, kotraž cžëpjesche na šahorjenje pluzow a mëjesche wullu hëzu, šo w tej šamej jstwi štryzle pjëczëchu. Tam bëšche žaložna horzota — ale wofna woczinicž ludžo njechachu. Š tola je cžëštwy powëtr hušto khoremu wužitnišchi hacž drohe šëfaštvu.“

Woczinjene wofna trjebamy tež w drugej myšli, mjënižy k štrowošëzi dušche. Šo tajkich woczinjnych wofnach čitamy w knihach Danielowych (6): „Daniel mëjesche na šwojeje kubi wotevrjene wofno k Jerusalemej a wón šo wšchëdne tš krocž poklaknywšchi na šwojich kolënach modlesche, khwalesche a džako-wasche šo šwojemu Bohu.“

Mašch ty tež tajke woczinjene wofno k Jerusalemej, k temu Jerusalemej horšach. Padnjëšch tež wob džëc trójzy na tvoje kolëna, modlišch šo, khwališch a džakujëšch šo twojemu Bohu?

Ša dobrých dnjach ludžo jara lohto na šwojeho Boha šabydža. Kolëna šo wjazy njëšhibuja a modlitwa wotmjëknje. Čžëšch ty cžakacz, doniž Böh š kšjom šrudoby tebi kolëna

rošlama a šam wofna woczini, so i nimi hladacz nawu-f-njesch ša tymi horami, wot kotrychž pomoz pschindže, ša Jeru-salemom horšach? Šy njewëšch, hacž šmëjesch potom hišëčë khwile k pokucze. Šdyž pak šy šo šwucžil, w škôncžnych dnjach šboža temu knjesej šo džakowacz, potom jëho tež w cžakach cžëžëho domapytanja namafasch a jëho hnadu nashonišch.

Woczinjene wofna namafasch na deschëžowëj nashmškej njedželi w jstwi khoreho rjemjëšniku, kiž na šuchocžinu cžëpjo pomalu hinjesche.

„Šichi tajkim wëštku a deschëžiku woczinjene wofna, mišchtrje?“

„Šaj, džënkš je wječorny wëštk a k temu njedžela, džënkš dyrbja wofna woczinjene bycz. Šot teho cžaka, šo wjazy kemšchi khodžicž njemôžu, šwony wošëbje rad kšyšchu a njedželu je mi, kaž bychu mi přëdowanje džëržale. Šdyž šo kemšchi šwoni, šo tež w duchu kemšchi hotuju a ja čžišche šwoju Božu fluzbu džëržu. Šdyž popošdnju kšëčëšniški šwôn šawoni, šëbi na šwoju kšëčëšëzi pomyšlu a hdyž šo hišëčë juntrëcz popošdnju se wšchitkimi šwonami šwoni, ja wëm, so podrožnik šo k pošëd-njemu wotpocžintej pschëwodža — a ja šëbi na šwoje wumjëczë myšlu. Tež wšchëdny džëc pschi ranšchim, pschipošdnijšchim a wječornym šwonjenju mam šwoje čžiche myšle. Teho dla mam wofno rad woczinjene, wošëbje njedželu a wječelu šo, hdyž wëštk i wječora duje, dokelž tehdom šchuki šwonow najšafnišcho se mi kšëčëž.“

Ša šo tebe prascham, kiž ty to čžitasch, hacž tež pola tebe wofna woczinjene šteja, hacž tež ty šwony kšyšchijšch. Šëli šo dyrbi jich šynk tebe troštowacz w cžëžkim czašu, këdžbuj, kaž dolho mözëšch, na jich pschëčëšny šynk: „Šëčëzë, pschetoz wšchitko je hotowe.“

Šchëšëcijanški džëlanški porjad.

Š Šwërttembergškej je pobožny garbaški mišchtr. Šwôn je kšëšëcijanški džëlanški porjad ša šwojich džëlacžerjow napišal: „Domjazy porjad a džëlanške prawidla. Mëj je nadawš, šo šo moji pomoznižy a džëlacžerjo nabožneho waschnja ša žiwjenje džërža. Pschetoz hlaj: Bojošëz teho knjesa je špocžatk mudrošëzë a šëho šo woštajicž, to je rošom. Šak je hižo Šiob pschëd tš tyšaz šëtami prajil a šchtôž je šlowo Bože, t. r. lubošëz Božu k nam čžlowjekam na šëbi nashonił, tón budže jo wobšwëdëčicž dyrbječ, šo žadny lëpschi pucz k žiwjenju njeje, hacž jëno Bože šlowo. — Ša woczakuju teho dla wot šwojich džëlacžerjow:

1. Šo woni Bože fluzby njedželu porjadnje wopytaja.
2. Šo šo woni njedželu kaž wšchëdny džëc tak šadžërža, kaž šo kšëšëcijanëj šaleži.
3. Šo šo wopištwa woštaja, do žanych hubjenych towarštvom njëkhodža, do kotrychž ja tež šozialdemokratške kšëčë.
4. Šdyž mōdru pōndželu čžinja abo hewak bjes pschëčimy i džëla přëcz woštanu, šo i džëla pušëčëž, hdyž šo to wošpjet štanje.
5. Mašch dom šo njedželu wječor w 10 h., wšchëdny džëc w 1/2 9 h. šanka.
6. Do přëdka šo žanëmu mišda njëplacži, teho dla lutuj i cžakom, potom šmëjesch w nušy!

Samuel Weil, garbaški mišchtr w Šchorndorškej.

Dale tam rëka: Žiwjënške prawidla a šaložkne šady ša kšëšëcijanow po Božim šlowje: Šëčëzë šo Boha! Čžëšëzë krala! Mëj šwoje špodobanje na tym knjesu, tón budže tebi dacž, šchtôž šëbi tvoja wutroba pošada. Wy wotroczy budžëzë pošluchni šwojim čžëšnym knježim niz se fluzbu pschëd woczëmi, šo by šo čžlowjekam špodobal, ale š jednorej wutrobu a š bohabyošëzu. Njëbudžëzë nikomu ničë winojëzi! Njëdajëzë šhnišym rëčžami š waschëho rta hieč, ale šchtôž wužitne je k pošëpšëčëju! Njëlubuj španje, šo by khudy njëbył, njëch štej tvojeje woczë këdžbliwej, potom šmëjesch kšëba došëž! Čžë šu napšëčëžëwne a mam hrošnosč nad nimi, ale tvoje šaknje ja lubuju. — Ša šym tón pucz, ta wërnosč a to žiwjenje; ničto njëpschindže k Šwôtzej khibu pschëš mjë:

Šak pōndže mlōdžëž po čžišnym puczu?

Šdyž šo wōn džërži po twojich šlowach.